

డో హ కం ద ని ని జా లు

శివకామమ్మ ఆఫీసునుంచి వచ్చిన కొడుకును చూసి “ఏనా : ఎక్కడినుండి వస్తున్నావు?” అంటూ కాఫీ గ్లాసు చేతికిచ్చింది.

“ఎక్కడినుంచేమిటి? ఆఫీసునుంచి” తన గదిలోకి విసురుగా వెళ్ళాడు.

శివకామమ్మ అతడిని వెన్నంటి గదిలోకి వెళ్తూ “అయితే హాస్పిటల్ కు ఇప్పుడు వెళ్తావా?” అడిగింది

“ఇప్పుడెందుకమ్మా : రేపు వెళ్ళుచున్నా” కొద్దిగా విసుగు ధ్వనించింది. ఆతడి కంఠంలో.

“అదేమిటి? నిన్నననగా సరళనక్కడ చేర్చిస్తామి. మనం వెళ్ళి కమర్స్ వద్దూ ఏం జరిగిందో? ఎట్లా ఉందో?” ఆదుర్దాతో ఆమె కళ్ళు పెద్దవి చేసింది.

“ఆఫీసునుంచి తెలిపోను చేశాను. పురుడు ఇంకా రాలేదని డాక్టరు చెప్పింది అందుకని.....”

“పసిపిల్లకు తల్లిని చూపించకపోతే బెంగ పెట్టుకుంటుంది. పురుడు రాక పోతే వెళ్లి చూసి రాకూడదా? పిల్లను చూడకపోతే సరళ కూడా బాధపడుతుంది. నీవు వెళ్ళకపోతే శాంతిని పంపిస్తాను”

“శాంతి ఎందుకులే నేనే వెళ్తాను. పాపకు బట్టలు వేసి తయారుచెయ్యి. నేను కాళ్ళుచేతులు కడుక్కుని వస్తాను” రంగారావు అయిదు నిమిషాల్లో బట్టలు మార్చుకుని పాపను తీసుకుని బయలుదేరాడు.

పాపను చూడగానే సరళ దిగ్గువలేచి కూర్చుంది. రెండు చేతులతో అందు కుని గుండెకు హత్తుకుంది. పిల్లను తొడమీద కూర్చోబెట్టుకుని ఇంటి కభుర్లన్నీ అడిగింది.

“ఇవాళ ఇక్కడ ఓ తమాషా జరిగింది.” అన్నది సరళ నవ్వుతూ.

“నీవు తమాషాలు చూడటానికే వచ్చావా చాలా తీరికగా?” నవ్వాడు రంగారావు.

“రెస్టుకోసం వచ్చినట్టే ఉంది. ఆ మూల బెడ్ మీద ఉన్న ఆవిడకు ఇది వరకే ఇద్దరు ఆడపిల్లలు ఉన్నారట. ఈసారి మొగపిల్లవాడు పుడతాడని క్రిందటి సారి ఆపరేషన్ చేయించుకోలేదట. ఈసారి కూడా ఆడపిల్లే పుట్టింది. ఆపరేషన్ చేయించుకొమ్మని ఆయన-వద్దని ఆవిడ ఇద్దరూ ఘర్షణపడ్డారు. ‘ఇంక నాకు జీతం చాలదో’ అని ఆయన బాధ. ‘నాకు కొడుకు కావాలని ఆమె గొడవ. ఇద్దరి మధ్య డాక్టరు వచ్చి తీర్పు చెప్పింది. బాలెంత ముఖం ముడిచింది. డాక్టరు ఆమెకు ఆపరేషన్ చేసింది.’”

“మరి నీవేం చేస్తావు?” రంగారావు ఆ హాల్లో ఉన్న తొట్టెలవంక చూస్తున్నాడు.

“నా సంగతి మొన్ననే చెప్పారుగా! మనకు ఇద్దరు చాలన్నారు కదా?”

“నుగ పిల్లవాడు కాకపోతే మరో ఛాన్సు ఇస్తాను”

“మరొక ఛాన్సా?” నవ్వింది సరళ.

“అవును. మగపిల్ల వాడంటే తండ్రీకి ఇన్నూరెస్సు చేసినట్లనుకో.”

“ఆ మాట ఈ రోజుల్లోనే చెల్లటంలేదు. రాబోయే తరానికి అసలే చెల్లక పోవచ్చు.”

“కావచ్చు కాని - నాకు మాత్రం కొడుకనేవాడు ఎటువంటివాడు కానీ ఒకడు ఉండి తీరాలనిపిస్తుంది.’

“మీరేమంటారో అని చూశాను గాని నేనూ అదేమాట అనుకుంటా నెప్పుడూ” అంది సరళ తన మనసులో ఉన్నది చెప్పి తలవంచుకుంది.

“అందుకని - ఒకవేళ ఈసారి కనక ఆడపిల్ల పుట్టినా ఆపరేషన్ చేయించుకోవద్దు. నీకు మరో ఛాన్సు ఇస్తాను. తొందరపడి డాక్టరు అడిగింది కదా అని

ఒప్పుకోకు. వాళ్ళకు నెలకు ఇన్ని ఆపరేషన్లు చేయాలన్న లెక్క ఉంది. కనక బలవంతపెడతారు.”

సరే అన్నట్టు తల తిప్పింది సరళ. ఈ లోపల పాప మంచం దిగుతూ ఎక్కుతూ కాలక్షేపం చేసింది.

మరునాడు ఉదయం కార్యురు తీసుకుని శాంతి వచ్చేసరికి ఆ తెల్లవారు రూమున పురుడు వచ్చిందనీ ఆడసిల్ల పుట్టందనీ సరళ తొట్టె వైపు చెయ్యి చూపించింది.

నవ్వుతూ శాంతి తొట్టెలో బట్టలు తొలగించి పాపను ఎత్తుకుని “ఒదినా ? ఒదినా ! ఈ పాప అంతా అన్నయ్య లాగలేదూ ? మణి నీ పోలిక మణికంటే ఈ పాపే బాగుంది నాకు” తొట్టెలో పాపను పడుకోబెడుతూ “ఒదినా ! అయితే నీవు అన్నం తినవుకదూ ఇవాళ ! పాలూ బ్రెడ్ ఇక్కడ కొనుక్కురానా ?”

“తీసుకొచ్చి నా కిచ్చి తొందరగా ఇంటికి వెళ్ళుమ్మా. ఇంట్లో ఏమయినా పనులుంటాయి. పాపను చూసుకోవాలి” తొందరపెట్టింది సరళ.

“తెస్తారే - ఇక్కడేగా ? ఇంట్లో ఏమయినా చెప్పమంటావా ? అన్నయ్యకు ఏం చెప్పను ?”

“అన్నయ్యకా? ఇంటికి వచ్చి కాఫీ తాగంగానే ఇక్కడికి రమ్మను పాపను తీసుకుని.”

పాలు బ్రెడ్ తెచ్చి సరళ కిచ్చింది శాంతి మళ్ళీ ఒకసారి పాపను పొత్తి కళ్ళలోనుంచి తీసి ఎత్తుకుంది. టిఫిన్ కార్యురు ఊపుకుంటూ ఇంటికి బయలు దేరింది.

తల్లిదండ్రులకీ కబురు చెప్పి కొత్త పాపకు గొనులు కుట్టటానికి ప్రయత్నాలు చేయటం మొదలుపెట్టింది.

సాయంత్రం రంగారావు కాఫీ తాగకముందే కొత్త పాప పుట్టినట్టు తెలిసింది.

“అమ్మో, పాపను తీసుకెళ్లి చూపించు తల్లికి. నేను బజారు వెళ్తున్నా. అటునుంచి అచే వస్తానని చెప్పు” అంటూ బైటికి వెళ్లిపోయాడు.

ఆ సాయంత్రము నరళ చాలా సేపు ఎదురు చూసింది రంగారావు కోసం. అచ్చం రంగారావు మాదిరిగా ఉన్న పాపను చూపించి అతడి మురిపేన్ని కళ్లతో చూద్దామనుకుంది.

ఆ సాయంత్రము కాదు కదా మరునాటి సాయంత్రానికి కూడా అతడు హాస్పిటల్ కు రాలేదు శాంతి మాత్రం వచ్చి కావలసినదేదో తెచ్చియిస్తోంది. ఇంటి నుంచే పాలు బ్రెడ్ తీసుకుకెళ్లుతోంది.

సరళకు మనసు పరిపరివిధాలుగా పోతోంది. రంగారావు ఎందుకు తనను చూడటానికి రాడు? తన మీద కోపమా? తను ఏం చేసింది? అతడికి కూడా సామాన్యులందరి మాదిరిగా ఆడపిల్ల పుట్టిందని చిన్న చూపు కలగలేదు కదా? మొన్న జరిగిన సంభాషణలో అటువంటి మాటలేమీ దొర్లలేదే? ఆడపిల్లయితే మరొక ఛాన్సు ఇస్తానని నవ్వుతూ చెప్పిన మనిషే కదా? అయినా ఏమో? మనసు ఎంతలోకి మారాలి? సరళకు ఆపుకోలేనంత దుఃఖం వస్తోంది.

“ఒదినా! నీ ముఖం ఆట్లా ఉబ్బిపోయిందేం? అన్నయ్య వచ్చాడా? పాపను మళ్లీ తీసుకురాలేదని బాధగా ఉందా? ఇక్కడి నుంచి ఇంటికి వచ్చిన తరువాత నీ కోసం ఏడుస్తుంది. అందుకని తీసుకురాలేదు సాయంత్రం అన్నయ్యతో చెప్తారే”.

శాంతి మాటలకు కళ్లలో నుంచి నీళ్లు కారుతుండగా నవ్వింది సరళ.

“దీని పేరే ఎండా-వానా అంటారు” అంది శాంతి.

ఆ సాయంకాలము ఆఫీసునుంచి హాస్పిటల్ కు బయలుదేరి వస్తున్న రంగారావుకు ఉదయం జరిగిన సంఘటనే మనసును తొలవటం మొదలుపెట్టింది ఆ రోజు ఆఫీసులో కూడా సరిగా పనిచేయలేకపోయాడు.

ఆ ఉదయం తను ముఖం కడుక్కుని కాఫీకోసం ఎదురుచూస్తూ కిటికీ దగ్గర నిలబడ్డాడు. అంతలో శాంతి ఆయాసపడుతూ వచ్చింది

“అన్నయ్యా, అమ్మ కాఫీ గ్లాసులు కడగటానికని వెళ్లి నూతి ప్లెం దగ్గర సడిపోయింది ”

తను గబగబా పరుగెత్తికెళ్లాడు. కాలు జారింది కాబోలు అమ్మకు. సరళ కూడా లేదు. అమ్మకు పని ఎక్కువయిందనుకుంటూ శాంతి సహాయంతో తల్లిని చెరొక రెక్క పట్టుకుని తీసుకువచ్చారు లోపలికి. కాఫీ కలిపి ఆమె గొంతులో పోశారు.

బాదంచెట్టు క్రింద కూర్చున్న తండ్రి దిగాలుపడ్డ ముఖంతో “అంజా ఆ శ్రీరామచంద్రుడి దయ” అంటూ చేతులు జోడించాడు. కాని లోపలికి రాలేదు.

శాంతి అందరికీ కాఫీలు యిచ్చి గబగబా వంట చేసిపెట్టి తల్లిని ఆ సమీపంలో ఉన్న డాక్టరు దగ్గరికి తీసుకువెళ్లి చూపించింది. మందులు రాసిచ్చిన చీటీని ఇంటికి రాగానే అన్నగారికి చూపించింది.

ఆ చీటీ చూడగానే రంగారావు స్తంభించిపోయాడు. వాకిటి తలుపు తెరుచుకుని లోపలికి వచ్చిన తండ్రితో ఏమీ చెప్పలేకపోయాడు. పెరట్లో కాళ్లు కడుక్కుని వస్తున్న తల్లిని ఆపాదమస్తకం పరికించి చూశాడు. ఆ రోజేకాదు. ఎందుకో రెండు రోజులనాడు కూడా తల్లిని చూసి గతుక్కుమన్నాడు. తల్లి ముఖంలోకి చూడలేకపోతున్నాడు. ‘నాయనా రంగా’ అంటూ ఆప్యాయంగా పిలిచే తల్లి ముఖం చూడలేక తలదించుకుంటున్నాడు.

ప్రతిరోజూ రాత్రి పడుకోబోయేటప్పుడు తండ్రితో ఎంతో ప్రేమతో గౌరవంతో పదినిమిషాలు కబుర్లు చెప్పే రంగారావు తండ్రి మంచం వైపు చూడటానికే విముఖుడుగా ఉన్నాడు.

హాస్పిటల్ ఆవరణలో అడుగుపెడుతూనే ఒకింతసేపు ఆగి లాన్స్ వైపు నడిచాడు సరళ కేమని జవాబు చెప్పాలి ?

పాపం సరళ : మొదటిరోజు అన్న మాటలనే నమ్మి తనకింకో చాన్సు ఇస్తాడనుకుంటోంది కాబోలు : ఆపరేషన్ అక్కర్లేదని విశ్చింతగా పాప నెత్తుకుని ఏవేవో ఊహలు కల్పించుకుని తనలోతానే మురిసిపోతేందేమో! అవేవీ కాకుండా తను ఆపరేషను చేయించుకునే తీరాలంటే ఏమనుకుంటుంది ? ఎంత విరాళం వడుతుంది ?

హాస్పిటల్ కు వచ్చే విజిటర్లు వస్తున్నారు. వెళ్లే వాళ్లు వెళ్లుతున్నారు.

కొందరు నవ్వుతూ తుళ్లుతూ వెళ్లుతుంటే కొందరు చిన్నబోయిన ముఖంతో వెళ్లుతున్నారు

గంట గణగణ మోగుతోంది.

మాయదారి వాచ్‌మన్ గడియారం ఒక్క క్షణమయినా వెనకా ముందుగా వడవదు. పొద్దును ఉన్నదున్నట్టుగా చూపించేస్తుంది.

విజిటర్లు గబగబా నడుస్తున్నారు.

అప్పుడు బద్ధకంతో ఒళ్లు విరుచుకుంటూలేచి మందంగా ఆడుగులువేస్తూ రంగారావు నరళ ఉన్న వార్డులోకి వెళ్లాడు అప్పటికి నరళ ఇంక రంగారావు రాడని నిశ్చయం చేసుకుని అరచేతిలో ముఖం పెట్టుకుని ఆలోచిస్తున్నది మంచ మీద కూర్చుని.

“నరళా!”

తలఎత్తి చూసింది పదిలంఖణాలు చేసినట్టుగా ఉన్న రంగారావు ముఖం చూసి గతుక్కుమన్నది.

“ఒంట్లో బాగా లేదా అలా ఉన్నారు? ఈ పాప పుట్టిన నక్షత్రం ఏమిటో మామగారిని అడిగారా?”

మెల్లిగా పక్కనున్న స్టూలుమీద కూర్చున్నాడు రంగారావు.

“ఏ నక్షత్రాన పుట్టినా ఇప్పుడేం చేస్తావు?” నవ్వుబోయాడు కాని విఫల ప్రయత్నమైంది.

“నేనేమిటో అనుకున్నానుగాని మీకూ ఆడపిల్లంటే విరసనే” అంది. అతడి వైపు నిశితంగా చూస్తూ.

ఆ మాటకు అతడి కనుబొమలు పైకి లేచాయి.

“కాకపోతే ఇప్పుడా పాపను చూడటానికి రావటం?” బుంగమూతి పెట్టింది.

“కొంచె మా అస్యమైందనుకో. ఇంతలోనే అంత రిమార్కా?” నవ్వు తెచ్చిపెట్టుకున్నాడు.

“ఇదిగో పాపను చూడండి. మీరివాళ రాకపోతే రేపు మధ్యాహ్నం పాపే ఇంటికి వచ్చి మిమ్మల్నందరినీ చూసేది.”

“రేపే డిస్చార్జి చేస్తారా?” మాటలో జంకు తెలుస్తూనే ఉంది.

“అవును ఇక్కడ బెడ్డు చాలాలేవట అందుకని మూడోరోజున కొందరినీ నాలుగో రోజున కొందరిని పంపేస్తున్నారు.”

“అందరినీ పంపేస్తున్నారా?”

“అందరినీ అంటే ఆపరేషను చేయించుకోని వాళ్లను. చేయించుకునే వాళ్లను మరికొన్ని రోజులు ఉంచుకోవాలి కదా!”

“సరళా!” మరిమాట పెకల్లేదు.

“ఏమిటి? మీరు ఇలా ఉన్నారు? మాట మంచి లేకుండా ఎప్పుడయినా ఇట్లా ఉన్నారా? ఏమిటి మార్పు? పాపనూ నన్నూ చూడటానికి రావటమే కష్టమైపోయింది. వచ్చిన తరువాత మాట్లాడటమే కష్టమైపోతోంది, మీ మనసులో ఏదో ఉంది. చెప్పలేక బాధపడుతున్నట్టుగా ఉంది.”

సరళ నిమ్మారాన్ని భరించలేకపోతున్నాడు రంగారావు.

“సరళా! మొదట మనము అనుకున్నట్టుగా నీ కింకో ఛాన్సు ఇవ్వలేక పోతున్నాను నీవు ఆపరేషను చేయించుకో.” తలసక్కకు తిప్పుకున్నాడు ఆమె చూపులను ఎదుర్కోలేక.

“ఏం? కొత్త ఆలోచన ఏదయినా వస్తుందా? ఆలోచనలోపడేనా ఇన్నాళ్లా తానిది?”

“కాదు నీవు నన్ను మరోలా అపార్థం చేసుకోకు. నాకు నీవమమానిస్తున్నట్టుగా ఆడపిల్లంటే నిరసన లేదు.”

“అయితే మరి పాపను చూడలేదేం? ఎవరిలా ఉందో చెప్పలేదేం?” మూతి సున్నాలా చుట్టింది.

నవ్వాడు రంగారావు. “నీవు పాపను ఎత్తుకోమని ఇచ్చావా; ఎవరి పోలిక అని అడిగావా; ముందుగానే నా మీద విందవే స్త్రీవి.”

“ముందరి కళ్లకు బందం అంటారు దీవినే. మరి-నాకెందుకివ్వరు మరో ఛాన్సు?” తల ఒరగబెట్టి కంటి కొసలతో చూసింది.

“సరళా! నీకు ఆశాభంగం కలిగిస్తున్నాను. నీవు చేయించుకోక తప్పదు”

“అదే ఎందుకని?”

“ప్లీజ్ సరళా! కారణం అడక్కు కాని ఆపరేషన్ చేయించుకో.”

“అదే నేనడిగేది? మీ నిర్ణయంలో మార్పు ఎందుకు కలిగిందో చెప్పాలి. చెబితేగాని నేను ఒప్పుకోను.”

“నీకు నిదానంగా చెబుతాగా, ఇంటికి వచ్చిన తరువాత వివరాలతోసహా చెబుతానుగా.”

“ఆపరేషను అయిపోయి ఇంటికి వచ్చిన తరువాత చెబుతారా? ఆప్పుడు చెప్పి లాభం?”

“సరళా! నేను ఇంటికి పెద్దకొడుకును. నాన్న రెండునెలల క్రింద రిటైరయ్యారు. సుందరానికి కాలేజి చదువు పూర్తి చేయించి ఒక ఉద్యోగస్థుణ్ణి చేయాలి. వదో క్లాసు చదువుతున్న రామాన్ని పట్టభద్రుణ్ణి చేయాలి. శాంతి పెళ్ళిచెయ్యాలి. ఎన్ని బాధ్యతలు నాపైన ఉన్నాయో చూశావా?”

“తెలుసు ఈ బాధ్యతలు కొత్తవి కావుగా-మొన్న నిన్న పుట్టుకొచ్చినవి కావుగా?”

“కావు. కావి-నా ఊహకందవి విజాన్ని మొన్ననే తెలుసుకున్నాను. నాకు మరొక బాధ్యత పైనపడ్డదని ఈ పాప పుట్టకముందే గ్రహించాను మొదట అనుమానించాను. తరువాత విజమవి డాక్టరు చీటీ వ్రాసింది నాకు తమ్ముడో చెల్లెలో ఆరేడు నెలల్లో పుట్టబోతున్నారు. నా పరిస్థితులు నాకే అర్థం కావటం లేదు. ఇన్ని బాధ్యతలతో నేను నీకు ఇంకో ఛాన్సు ఇవ్వనా? ఈ ఆలోచనల

తోనే నేను ఇక్కడికి వచ్చి నీకు నా ముఖం చూపించలేకపోయాను. స్ట్రీట్ సరళా! వన్నర్థం చేసుకుంటావు కదూ?" కిటికీ గుండా చెట్లలోకి చూస్తున్నాడు తన చూపుల్లో ఆమె చూపులు కలుపుతుండేమోనవి.

“అఁ?” నోరు తెరిచింది సరళ.

నాకే సోదరీ సోదరుల సంఖ్య పెరుగుతుంటే నీకు మరో ఛాన్సుకావాలా?” వేదాంతిలా నవ్వాడు.

అతడు కనుమరుగై పోయేవరకూ చూపి బరువుగా నిట్టూర్చింది సరళ.

